



## ZO Českého svazu ochránců přírody Rybák SVITAVY



zapsaná jako pobočný spolek pod sp. zn. L 49350  
ve spolkovém rejstříku, vedeném Městským soudem v Praze

- člen Krajského sdružení ZO ČSOP Pardubického kraje  
- člen o.s. Koalice nevládek Pardubicka

předseda: Mgr. Jiří Mach 603 349 088

• Dimitrova 29, 568 02 Svitavy 2 • email: csop.svitavy@seznam.cz • www.csopsvitavy.cz

ID DS: xhvk2vz IČO: 66284279

b. účet: 266057506/0300 ČSOB, a.s. - Poštovní spořitelna

Krajský úřad Pardubického kraje  
Odbor životního prostředí a zemědělství  
Komenského náměstí 125  
PARDUBICE 532 11

Vyřizuje / tel.  
Mgr. Filip Jetmar / 604 419 833

Svitavy  
27. 2. 2016

### **Vyjádření k záměru „I/14 Česká Třebová – Opatov (I/43)“**

V souladu s § 6, odstavcem 7 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí podáváme vyjádření v rámci zahájeného zjišťovacího řízení k záměru stavby přeložky silnice I/14:

**Záměr ve stávající podobě je nutné posoudit podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů.**

Na základě § 7 (odstavců 1 a 2) a § 2 zákona upřesňujeme, že náš požadavek na posouzení stavby podle tohoto zákona se týká vlivů na životní prostředí, především je nutné důkladně posoudit vlivy na živočichy a rostliny, ekosystémy, klima a krajinu.

Odůvodnění a doporučení:

#### 1. Celkový pohled

Potřebu přeložky silnice I/14 vnímáme jako do určité míry opodstatněnou, za jednoznačnou prioritu stavby je třeba považovat obchvat České Třebové, který doporučujeme po trase navržené červené varianty. Souhlasíme s názorem ŘSD, že původně zvažovaná varianta připojení měst Česká Třebová a Ústí nad Orlicí ve směru na MÚK na R35 v prostoru Litomyšl sever není vhodná pro nákladní dopravu. Variantu připojení obou měst směrem na Opatovec tedy nezpochybňujeme.

Zároveň ale upozorňujeme, že na katastru obce Opatov v Čechách jsou navrhované trasy velice problematické a jejich realizace by měla silně negativní vliv na přírodu a krajinu, včetně zvláště chráněných částí přírody podle zákona č. 114/1992 Sb. Proto doporučujeme stavbu připravit tak, aby mohla být schvalována a realizována ve dvou etapách – úsek mezi Dlouhou Třebovou a křižovatkou u obce Rybník je žádoucí zrealizovat co nejdříve, naopak při přípravě úseku mezi křižovatkou u obce Rybník a napojením na silnici I/43 lze očekávat průtahy.

## 2. Varianty na k.ú. Třebovice a k.ú. Opatov v Čechách

### 2.1. *Varianty dle oznámení ŘSD*

#### **Červená**

Tato varianta představuje výrazně negativní vliv na krajinný ráz, významné krajinné prvky a především volně žijící živočichy, kteří se soustřeďují na rybnících Hvězda a Nový a v jejich bezprostředním okolí. Jedná se o **desítky zvláště chráněných druhů**, z jejichž ochrany by bylo nutné udělení výjimky. Kompletní seznam těchto druhů dosud nebyl zpracován, měl by však být vytvořen a obsažen v podrobném biologickém hodnocení nebo odborném posudku. Značné množství údajů je obsaženo v Nálezové databázi ochrany přírody AOPK ČR, která se stále doplňuje i o starší data, nebo ve faunistické databázi ČSO. Mnoho terénních záznamů ornitologů, kteří na lokalitu jezdí z celé republiky, není v těchto databázích dosud uvedeno. O významu lokality a některých zde žijících druzích informujeme na našem webu (<http://csopsvitavy.cz/2016/02/vyznamna-ornitologicka-lokalita-ohrozena-stavbou-privadece/>). Nejde přitom jenom o plochu rybníků, ale významné je například i pole nad rybníkem Hvězda (opět v trase červené varianty), kde je jediné pravidelné hnízdiště čejky chocholaté (pravděpodobně se nově stane zvláště chráněným druhem) v širším okolí České Třebové.

Opatovské rybníky (Nový a Hvězda) jsou evidovány Ministerstvem životního prostředí jako **ramsarské mokřady regionálního významu** (<http://webgis.nature.cz/aopkrest/wetlands/1113>).

V roce 2012 byla Radou Pardubického kraje a následně Zastupitelstvem Pardubického kraje schválena **Aktualizovaná koncepce ochrany přírody Pardubického kraje**, která počítá s vyhlášením Nového rybníka u Opatova za zvláště chráněné území v kategorii přírodní památka, a to do 5 let (<https://www.pardubickykraj.cz/aktualizovana-koncepce-ochrany-prirody/59281>). Vliv na krajinný ráz a ekosystém Nového rybníka, včetně zvýšení hluku, je nutno posoudit.

Na rybnících Hvězda a Nový probíhá každoročně **ekologická výchova** formou akcí pro veřejnost (Festival ptactva, Vítání ptačího zpěvu), které organizuje Česká společnost ornitologická.

Z výše uvedených důvodů s realizací červené varianty na katastrálním území Opatov v Čechách **nesouhlasíme** a doporučujeme, aby tato varianta byla v úseku od mostu přes železniční trať po napojení na silnici č. I/43 ze záměru stavby vyloučena a nebyla dále zvažována.

#### **Modrá**

Pro modrou variantu platí stejné námitky, které uvádíme pro variantu červenou, její celkový negativní vliv na přírodu a krajinu, včetně zvláště chráněných druhů organismů, však bude nižší. V případě, že

budou doplněna alternativní řešení (viz dále) a navržena opatření k minimalizaci negativních vlivů na rybník Hvězda a jeho biotu, mohli bychom modrou variantu doporučit k podrobnějšímu rozpracování.

## 2.2. Varianty dle návrhu ZO ČSOP Rybák Svitavy

### **Nulová**

Jednou z možností je nadále využívat stávající silnici v úseku Česká Třebová (křižovatka na Rybník) – Třebovice (křižovatka na Svitavy a Lanškroun). Silnice je opravená a kapacitně dostačuje, avšak nevyhovující je průtah obcí Třebovice, a to jednak z důvodu plynulosti dopravy, jednak z hlediska potřeb obyvatel obce. Přesto doporučujeme „nulovou“ variantu do úvah o možných řešeních a srovnávání variant zařadit.

### **Modrá**

K základní modré variantě dle ŘSD navrhujeme dvě alternativy (viz mapka). V obou případech by byla nová silnice vybudována o něco severněji a současná silnice vedoucí po hrázi rybníka Hvězda by byla zachována, což by umožňovalo snadnější a bezpečnější obsluhu rybníka a jeho technických zařízení, a výrazným způsobem by se snížil negativní vliv na rybník a jeho biotu.

#### **Světle modrá**

Údolí říčky Třebovky by bylo překonáno mostem za protipovodňovou hrází. Na mostu požadujeme protihlukové stěny jak směrem k obci Třebovice, tak směrem k rybníku Hvězda. Napojení silnice I/14 na Semanín (Třebovice) by bylo odbočkou ve východní části směrem na hráz rybníka Hvězda. Z důvodu větší plynulosti provozu doporučujeme následně zrušit silnici východně od této navržené odbočky (s ponecháním stromořadí lip) a omezit provoz na silnici podél východního břehu Hvězdy (např. jen pro účely vjezdu na zemědělské pozemky).

#### **Tmavě modrá**

Údolí Třebovky by bylo překonáno po dosypané a rozšířené hrázi s tím, že silnice na staré (původní) hrázi by byla zachována a oddělena od nové přeložky I/14 protihlukovou stěnou. Stěna by byla pochopitelně i na straně k obci Třebovice. Napojení na obce Třebovice a Semanín by bylo prostřednictvím křižovatky v blízkosti bezpečnostního přelivu.

### **Oranžová (žlutá)**

Varianta překonávající údolí Třebovky i železniční trať mostní konstrukcí v těsné blízkosti vlakového nádraží (viz mapka). Technicky by šlo o náročnější stavbu, avšak s minimálním narušením krajinného rázu (na místě je již dnes soustředěna řada technických staveb). Při porovnání se současným stavem („nulovou“ variantou) a při dostatečném odhlučnění by byla varianta zlepšením situace i pro obec Třebovice. Výhodou varianty je zkrácení a napřímení přivaděče, tedy výrazné urychlení cesty z České Třebové k R35. Varianta by navíc neměla vliv na Opatovské rybníky a nebylo by pravděpodobně nutné její posuzování podle zákona č. 100/2001 Sb.

V místě napojení na silnici I/43 doporučujeme kruhovou křižovatku s odbočkou k rybníku Hvězda (na Semanín). Provoz na silnici podél východního břehu Hvězdy navrhujeme omezit (viz výše).

K oranžové variantě jsme zakreslili ještě žlutou alternativu, která je přímější, ale znamenala by pravděpodobně nutnost většího stoupání – řešení je zcela na odbornících na dopravní stavby.

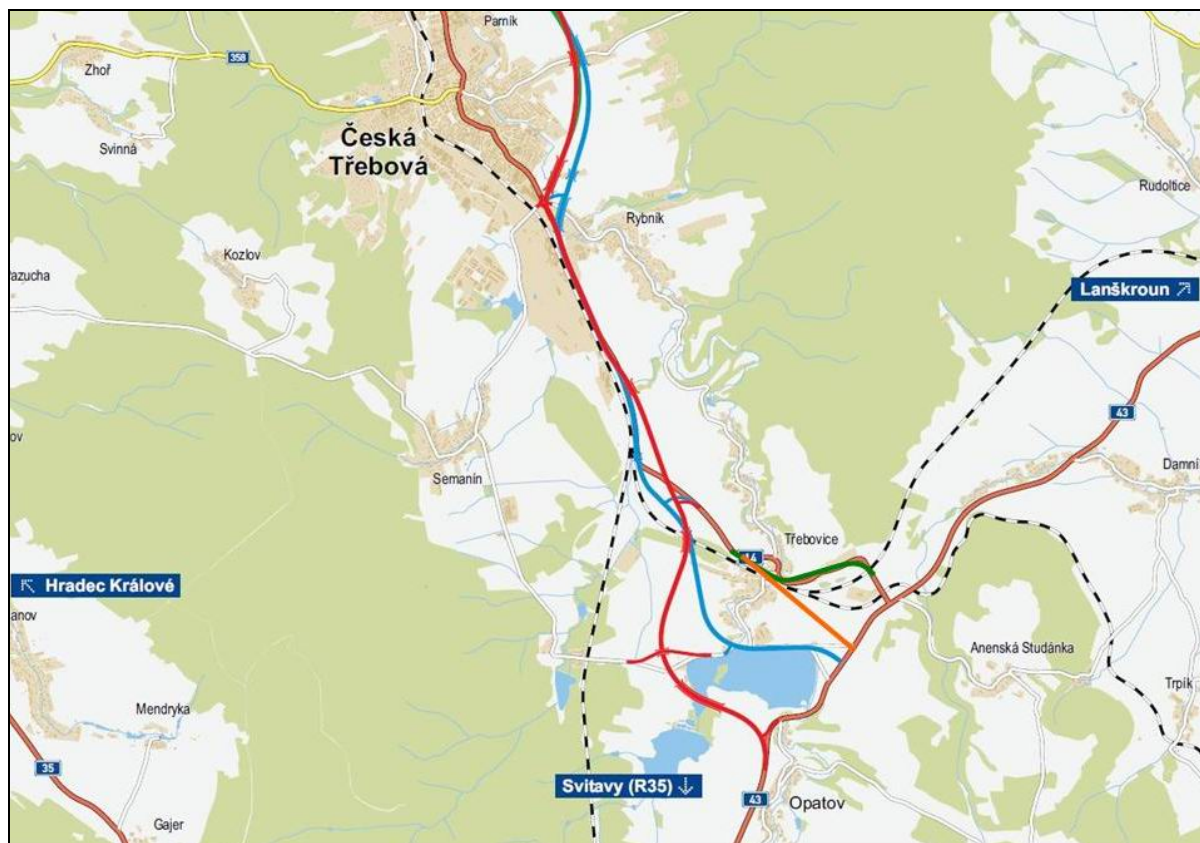
### **Zelená (na k.ú. Třebovice)**

Ze všech variant nejvíce využívá stávající silnici. Obec Třebovice a říčka Třebovka by byly překonány mostem procházejícím podél železniční trati. Výhodou je, že by se nemusel stavět žádný most přes hlavní železniční koridor! Rovněž dopad na krajinný ráz by byl minimální, žádný významný krajinný prvek nebo zvláště chráněné druhy organismů by nebyly dotčeny a tudíž by nebylo nutné posouzení vlivů na životní prostředí dle zákona č. 100/2001 Sb. Vliv na obyvatele lze částečně řešit protihlukovými stěnami, v porovnání s „nulovou“ variantou by šlo bez pochyby o zlepšení stavu a kvality života v obci. Trasa se však přímo dotýká dvou budov (v místě navrženého mostu). Návrh řešení příjezdu do obce ve východní části a úpravy zatáčky jsou patrné na mapce níže.

U všech variant (modrá, oranžová, zelená) také doporučujeme řešit úpravu zatáčky poblíž místa, kde se rozbíhá železniční trať (na Brno a na Olomouc).

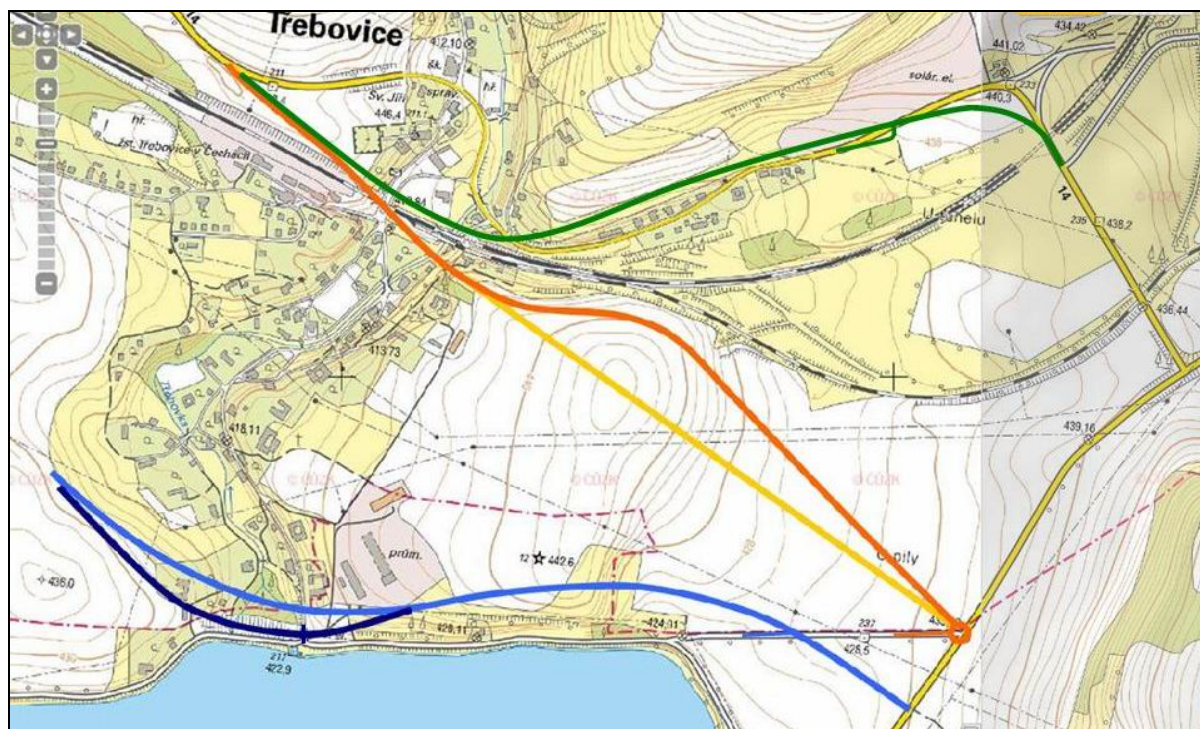
**Žádáme, aby byly posouzeny všechny výše uvedené varianty, případně navrženy varianty nové, avšak takové, které se žádným způsobem nedotknou Opatovských rybníků. Dále požadujeme, aby v tomto ohledu bylo zahájeno řízení o změně Zásad územního rozvoje Pardubického kraje.**

Varianty přeložky silnice I/14, celkový pohled:





Varianty přeložky silnice I/14, detail průchodu Třebovicemi:



### 3. Nedostatky oznámení záměru

- Výčet prvků ÚSES je neúplný, zcela chybí pro k.ú. Opatov v Čechách. Není zhodnocen vliv na tyto prvky ÚSES.
- Není zohledněn záměr vyhlášení přírodní památky Nový rybník u Opatova.
- Není zohledněno zařazení Opatovských rybníků mezi ramsarské mokřady regionálního významu.
- Nejsou zmíněny konkrétní rybníky jako významné krajinné prvky, není hodnocen vliv stavby na jejich ekologicko stabilizační funkci.
- Není řešen vliv provozu komunikace přes Opatovské rybníky (červená a modrá varianta) na úmrtnost ptáků ani na zvýšení rizika dopravních nehod v důsledku kolize s vodním ptactvem.
- Biologický průzkum byl proveden zcela nedostatečně. Není zřejmá ani přesná metodika výzkumu, zejména jeho intenzita (počet návštěv a počet hodin strávených v terénu) – **pokud byl botanický i zoologický průzkum celého území od Dlouhé Třebové po Opatov proveden v 5 dnech „v pozdně letním a časně podzimním aspektu“, potom je takový průzkum nutno považovat za zcela bezcenný!** Zjištěné a v průzkumu uvedené druhy neodrážejí skutečnou druhovou bohatost a biodiverzitu oblasti Opatovských rybníků (rybníka Hvězda), průzkum této lokality byl silně zanedbán. Nejsou zohledněna všechna dostupná data (např. z NDOP), včetně publikovaných údajů. Hodnocení vegetace rybníků jako „ochranářsky nevýznamné“ je zavádějící.
- V kapitole 2.8 jsou zcela opomenuty rybníky, které výrazným způsobem utvářejí krajinný ráz.
- Kapitola o vlivu stavby (jednotlivých variant) na živočichy je zpracována zcela nedostatečně, už proto, že soupis zjištěných druhů je nedostatečný a neúplný (průzkum například zmiňuje **jen dva** zvláště chráněné druhy ptáků!, není uvedena zmije, rosnička, skokan zelený, čolci...).

- V oblasti Opatovských rybníků žije (létá sem za potravou nebo se rozmnožuje) několik desítek zvláště chráněných druhů ptáků. Bez důkladného průzkumu, který by zohlednil všechna dostupná data a posoudil možné vlivy stavby a provozu zamýšlené komunikace na populace všech zjištěných druhů **nelze** činit takové závěry, které se v „oznámení záměru“ objevují, například že *„Investiční záměr „I/14 Česká Třebová – Opatov (I/43)“ je nutno z biologického hlediska posuzovat jako záměr s mírně rušivým vlivem, který však vhodnými zmírňujícími opatřeními lze vyloučit.“*
- Hodnocení vlivu na krajinný ráz je provedeno chybně a pro k.ú. Opatov v Čechách se naprosto neslučuje s realitou. Podle § 12 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny je krajinný ráz *chráněn před činností snižující jeho **estetickou a přírodní hodnotu**. Zásahy do krajinného rázu, zejména umístování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na **zachování významných krajinných prvků**, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, **harmonické měřítko a vztahy v krajině**.* U vlivu na VKP nejsou vůbec uvedeny rybníky. **V žádném případě nelze souhlasit se závěrem, že vliv červené varianty na VKP, zvláště chráněné části přírody, estetické hodnoty a harmonické vztahy je malý, ani s tím, že červená varianta bude mít nejmenší vliv na krajinný ráz.** Za chybu považujeme, že při hodnocení vlivu záměru na krajinný ráz je kladen důraz na zástavbu a naopak téměř není brán zřetel na volnou krajinu.
- Celkově působí „oznámení záměru“ i příložený biologický průzkum silně tendenčně a neobjektivně s cílem podpořit červenou variantu. Například v závěru „oznámení“ se uvádí: *„Z hlediska vlivů hluku, vlivů na ovzduší, na krajinu a na funkční plochy je nevhodnější varianta červená. U vlivů na půdu je nevhodnější varianta zelená. Z hlediska vlivů na faunu, flóru a ekosystémy je nevhodnější varianta zelená a modrá. Celkově tedy v podstatě jednoznačně vychází nevhodnější varianta červená.“* Proč je upřednostňováno hledisko hluku, ovzduší a funkčních ploch před vlivem na půdu nebo na faunu, flóru a ekosystémy?

#### 4. Shrnutí

Červená varianta je pro ZO ČSOP Rybák Svitavy **nepřijatelná**. Doporučujeme dále hodnotit a rozpracovat pouze variantu modrou a námi navržené varianty „nulovou“, oranžovou a zelenou. V případě červené varianty a v podobě navržené ŘSD i modré varianty trváme na posouzení vlivů na životní prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb. V případě, že by byly varianty červená a modrá (pouze na k.ú. Opatov v Čechách) opuštěny a dále zpracovávány jen výše uvedené alternativy k modré variantě a varianty „nulová“, oranžová a zelená, pak se domníváme, že není posouzení vlivů na životní prostředí podle zákona nezbytné.

S pozdravem

**Mgr. Jiří Mach**  
předseda ZO ČSOP Rybák Svitavy